

tam in beneficiis simplicibus, quam in curatis & Episcopatibus, haec ad nos attinent, cetera autem pensionis materia suos habet autores, illos require in necessitatibus.

Et de pluribus alias exceptionibus, quando locum habeant in pensionis executione, & de effectibus quasi possessionis in illius exactione, & quando rescribatur vel non rescribatur, cum clausula (fine retardatione solutionis pensionis) vel (fine prejudicio legitimae executionis) & de natura, & de variis effectibus illius clausulae, de aliis pluribus de materiis judicitali in exactione pensionis, vide ultra Nicol. Garciam, & Flores de Mena loco plures citato, Marquesa, de commiss. appellatio in causa pensionis c. 14, per 10. 1. scilicet & 2. quod in duas partes divisit, 1. part. fol. 133, cum seq. & fol. 142, cum legg. amplissime, Marecotum var. resol. lib. 1. c. 21. & 22.

CAPUT IV.

A secunda sententia revocatoria prioris, sive contra actionem, sive contra reum lata in iudicio sui natura privilegiata & non admittente appellationem; an ei interposita non deferens judex vim faciat, & quid a prima lata contra agentem, & eandem viam privilegiatam intentantem.

SUMMARIUM.

- 1 Sententia lata contra agentem aliqua via privilegiata, & non admittente appellationem an illam admittat quod utrumque efficiunt.
- 2 Sententia in secunda instantia lata in favorem agentis via privilegiata revocatoria prioris contra illum latam, an executionem sit mandata non obstante appellatione, ibid.
- 3 Sententia secunda revocatoria prima privilegiata, & jam executio, an sit pariter executioni (altera revocata) mandata appellationem non obstante, ibid.
- 4 Sententia lata contra intentantem viam executivam medium possessorum, & potenter alimenta & similia, appellationem admittit quod utrumque efficiunt.
- 5 Sententia lata contra potenter militem ex 1. f. de edito D. Adr. permittit appellationem suspensivam.
- 6 Idem est in sententia negativa lata in aliis possessoriis remedii.
- 7 Sententia lata contra actionem potenter alimenta licita est appellatione suspensiva.
- 8 Appellatio non licet, quando agitur de convertendo frumentum in usum militum & subfidiu amnona.
- 9 Sententia negativa distributionis amnona in usum militum, admissit appellationem quod utrumque efficiunt.
- 10 Sententia lata contra mulierem potenter datum recipit suspensivam appellationem, licet lata in ejus favorem non suspensatur.
- 11 Preceptum de solvendo pensione licet non admittat appellationem, tamen ubi negatur ipsius preceptum ad pensionem agentis, licita est quod utrumque, quia cessat privilegium.
- 12 Sententia de non exequendo rem judicialam aut obligationem Cameralem permittit appellationem suspensivam.
- 13 Licet alii contra inadvertentes & promiscue dicant, à precepto de exequendo, & non exequendo non dari appellationem, ibid.
- 14 Ratio redditus fundamentalis, quare detur appellatio suspensiva actionem privilegiatam, & portante sententiam negativam, cum affirmativa non suspensatur.
- 15 Sententia regius aditus per viam violentie quotidie decernit, vim facere jucundem non deferentem appellati-

onem emittit a sententia negativa lata contra agentem aliqua via privilegiata, scilicet executiva.

16 Clausula decem durum in via executiva debitori affigata, ut iniuriam suam probet exceptiones, cum si in favorem actionis limitata, potest eo desiderante prorogari.

17 Text. m. c. fin. de mut. petitionibus interpretatur.

18 Appellatio prohibita in causa conventionis, an censetur prohibita in causa reconventionis.

19 Clausula restringit ad hanc (appellatione remota) si respicit totam causam, est communis actioni & rei.

Rescriptum ad lites est commune, & regulatur secundum ius & iustitiam, ibid.

20 Actionis & Reus non debent ad imparia judicari, nec actionis licet, quod rei iustitiam non existat.

21 Equalitas in iudicio semper est servanda.

22 Correlative in uno, si sit prohibita appellatio, in altero ex correlative intelligitur prohibita.

23 Rescriptum quo probibetur appellatio, pariter operatur in prejudicio actionis ex rei capite equalitate servanda in utroque.

24 Appellantur ne tradatur possessio suo adversario, patiter ne ei irradenda erit.

25 Causa conventionis si est tractanda summarie vigore rescripti pariter summarie tractanda est causa re-conventionis.

26 Clausula (appellatione remota) apposta in commissione primae instantiae, censetur repetita in commissione appellationis.

Clausula (appellatione remota) idem operatur, quando virtualiter subintelligitur in secunda commissione, ut puta quando referatur ad aliam, a qua virtutem & potestatem recipit, ibid.

27 Causa quando est summaria, omnes eius articuli etiam summaria sunt.

28 Clausula appellationis prohibita non intelligitur repetita in alia persona, quando diversitas rationis aliquid specialiter judicat, quia in una ex partibus tantum favor, aut odium duxerat virum.

29 Agens privilegiata via si sententiam contra se reportet, appellatio suspensiva, si autem reus illum reportet, non quia in utroque diversa favoris militat ratio.

30 Sententia lata contra agentem via privilegiata, quia ab ea appellans revocatoriam illum obtinuit, hoc secunda revocatoria erit executioni mandanda.

Exempli probatur in executione instrumenti guaranteee, ibid.

31 Executione denegata Vigore brevis per subexecutorem quo appellatio potest, iudex Rota iustificato certior brevis, illud exequi, quemadmodum poterat iudex a quo.

32 Sententia lata in favorem rei coventi de spolio intentato, si in causa appellationis revocatur hac secunda sententia lata in favorem actionis, mitiatus executioni non obstante appellatione.

33 Sententia secunda affirmativa, & revocatoria prioris negativa si simul lata sit declarando primam nullam, an mereatur executionem.

34 Iudex ad quem appellationem est in provisio Parochialis ob aliquam legitimam causam anteaquam ordinarius providerit vel tradiderit possessionem, aut iudicetur sententiam, declarans bene appellatum, ac provio concursu digniore eligat poterit hic possessionem vacante tradere.

35 Concurso & electione Rectoris facta per ordinarium differentem possessionem aliqua justa causa, si superior de appellatione cognoscens interim revocatio concusa, & electione, potest suam sententiam executionem mandare, & aliquem in possessionem missere vocantem, non obstante appellatione.

36 Favor appellationis prohibita in Parochialis non est inducens propter provisum sed proprii Ecclesie vacante, & ita quocunque vadat Ecclesia vacans, resplenda erit Rectori, qui tunc provisus reperatur.

2. Privile-

Pars III. Cap. IV.

357

34 Privilegium exequenda sententia ubi conceditur tam ratione personae, scilicet, creditoribus, alimentariis, & in possessoriis & similiis, si prima sententia pro eius lata non fuit executata, si interim in gradu appellationis revocatur, non potest exequi, nec etiam revocatoria ex ratione signata.

35 Senatus ad quem recurrunt per viam violentie, quotidie declarat, vim non fieri appellationi non deferendo interjecta secunda sententia revocatoria prioris, si ejus virtute mittatur aliquis provisus in possessionem vacante beneficii, & ita communiter practicatur.

36 Iudex appellationis in beneficio curato vacante dicitur primus iudex, & loco ordinarii subrogatus ex iure jure uti licet.

Ratio propter quam sententia in Parochialis exequitur, durat in qualibet instanta, qua beneficium alicuius vacans, ex quo nullus deficitur de possessione, ibid.

37 Sententia lata in favorem creatoris in via executiva, quando nulla praefixa executio in secunda instantia an exequatur.

38 Devolutio beneficij fit ad superiorem cum omni sua causa, oneribus, & qualitate requirata in sui principio.

39 Sententia additionis executionem deferantur nihil interest, à primo, à secundo iudice appellationi lata sit, ut exequatur.

40 Index appellationis succedit in locum prioris iudicis.

41 Index appellationis potest facere ea omnia, que potest in primis iudicis.

42 Causa, quae est summaria in prima instantia, pariter & in secunda summaria erit.

43 Clausula quod summaria procedatur, si fuit apposta in commissione prima instantiae, tacite intelligitur repetita in commissione aliaram.

44 Sententia prima si vulneratis instrumentum guaranteeatum scilicet, declarans illud falsum aut usurpatum, secunda revocatoria illum non meretur executionem, donec obireat creditor tres conformes sententias.

45 Executio via si fuit vulnerata, non signatur commissio cum clausula (fine prejudicio legitime executionis.)

46 Executio ubi denegata est ex eo, quod instrumentum est vulneratum, expediantur tres conformes sententiae, secus ubi ex alia causa denegatur non tangentem vires instrumenti.

47 Executio quando denegatur ob aliquam nullitatem reservata jure creditoris, consultius faciet ex iure nigro executionem reperi, quam appellatione uti.

48 Appellationi à secunda sententia revocatoria prima privilegiata, & executioni jam tradita erit deferendum omnino.

L. 4. tit. 21. lib. 4. recipil. ponderatur, ibid.

49 Sententia, qua est reus condemnatus, uitetur sententia aut instrumento habeti executionem parat & privilegium at sententia secunda, qua alter condemnatur, illi non nititur, sed ejus privilegio repugnat.

50 Sententia secunda lata contra actionem revocatoria prioris executive virtualiter est negativa executionis, quo causa etiam in prima instantia actionis licet appellatur.

51 Sententia additionis si nulla seu iniqua sit manifesta, an iudex de appellatione cognoscens queat ea negligela, siac exequi, & quo causa.

52 Sententia seu iudicium orationis, cuius virtute ut magis idoneus electus fuit in possessionem Parochialis missus, licet sit in causa appellationis revocatum, non anovetur a possessione, donec per tres sententias conformes vincatur.

Et ab hac revocatoria appellationis per possessorum emissa est deferendum, ibid.

53 Provisum ad Parochiale per ordinarium non est a possesso avocandum, etiam si iudex appellationis nullum

& notorie injustum declarat ordinarii iudicium.

54 Provisum Parochiale per ordinarium si est fortissima ef-

C apitulo hoc tres habent instantias. Prior an à sen-

tentia lata contra agentem aliquam privilegiata via,

non permittente scilicet appellationem ipsi ut appella-

tio permittat quod utrumque; ita ei non defens, vim

judex fecisse dicatur. Secunda, an hoc privilegiato ob-

tingente in secunda instantia appellationis sententiam in

ejus favorem, & sic revocatoriam primam, an hæc ex-

ecutionem mandanda, per adver-

versariam ab ea interposita. Tertia & ultima sit instan-

tia; an scilicet secunda sententia revocatoria prima pri-

ilegiata, & ut talis, effectualiter execute: an revoca-

cata priori executione, fit pariter executioni mandan-

da, non obstante executione ab ea emissa.

Circa primam autem instantiam illud brevibus feram:

2

at à sententia lata contra intentantem privilegiatum aliquod remedium, potè, potenter alimenta, agentem possessorum, vel potenter executionem vigore obligacionis cameralis, aut guaranteeat, & similia, ei sit adeo licita, & permisa appellatione, quod si inter-

posita iudex non deferat, vim faciet evidentem, ita pro-

posita Angel. in l. quisquis. C. querum appellatione recipi, quem

sequitur fuit Jacob. à S. Georgio in l. fin. n. 36. de edito

D. Adr. tollen, ubi etiam Zuchard. n. 43. idem etiam

cenfuerunt Tiraquell. in tract. le morti scissis le visi, p. 5.

fallq. 5.

358 De Regia Protect. vi oppress. appell.

fall. 1. Menoch. de adipiscenda pess. rem. 4. n. 876. ubi dicunt, quod esti in remedio i. fin. D. de editio D. A. dicitur, quod esti in favorum actoris petentis, se immitti in possessionem, appellatio non suspendat: tamen hoc non procedit, nec locum habet, quando contra ipsum actorum, ut scilicet, immissione locus non foret, & in favorem lata est sententia, quoniam tunc ab illa per actionem licet appellare quoad utrumque effectum devolutivum & suspensivum, simul quae opinio est Alexander originalis, & esse stupendum, & elegans dictum, dicit Jacob. ubi proxime, qui se ita obtinuisse in praxi testatur. Sequitur Joseph. Iudicium. decr. 20. n. 23. Petrus Surd. tr. d. de alimen. tit. 8. privil. 60. n. 26. in fin. & n. 27. Lancelot. de attent. 3. part. cap. 28. & 89. fol. 448. Ruginell. tract. de appell. §. 2. c. 3. sub n. 649. vers. fin. vers. appell. Sequitur eam post plures autores Achil. Personal. de adipiscenda pess. n. 323. & 344. & per Angelum sequitur a Jacobino de Sanct. Georg. in l. quisquis in fin. C. 4. quorum appellat. non recip. & alios etiam firmat Marechal. var. resol. lib. 2. c. 75. n. fol. 136. (licet aliqui contrarium teneant) & generaliter in omnibus possit illi plurimos citar. Scaccia de ap. ell. q. 17. n. 6. memb. 6. n. 38. & 133. idem firmatus.

5. Et facit quod dicit Alexander. in l. fin. ff. de appell. recip. quod licet appellari non licet a sententia, lata in favorem alimenta petentis: tamen a sententia ea degente, & sic aduersus eum, ei sit omnino permisum, quod utrumque effectum. Sequitur Menoch. ubi sup. n. 878. Petrus Surd. in tract. de alim. tit. 8. & privil. 60. à n. 34. & n. 33. Angel. in l. quisquis in fin. C. 7. fol. 17. n. 19. 9. Caſtar. Contar. in l. unica lim. 17. n. 19. C. si de mom. poss. Ruginell. tract. de appell. §. 1. c. 3. n. 68. & probatur, quoniam licet quando agitur, de convertendo frumentum in usum militum, in subdium annona, non permittur appellare l. fin. 7. ff. de appell. recip. tamen a sententia negativa, quia est dictum annona non esse distribuendum in usum militum, licita est appellatio. Scaccia ubi proxime d. q. 27. lim. 7. n. 20. Angel. in d. l. fin. sub n. 11. Contar. d. lim. 17. n. 19. Ruginell. ubi proxime n. 70. Marquell. de commiss. 1. p. c. 18. n. 19. fol. 210. Bald. Novel. in tract. de dote 9. p. priv. 8. 7. ad fin. vers. & hoc intellego, dum scribit, quod esti quando mulier agit pro dote & in favorem ejus fertur sententia, non suspendatur per appellacionem, quando mulier est pauper: tamen aliud dicendum, quando sententia lata adversus eandem maliciem, quia tunc appellatio ei permititur, quem referunt Menoch. Graianus. & Surdis fura. & de alimentiis idem dicit Marchel. de commiss. 1. p. c. 18. à n. 17. fol. 210.

9. Facit etiam, qua licet praeposte de solvenda pensione non admittatur suspensiva appellatio ita ut semper in commissione appellatio ea apponatur clausula (sine prajudicio legitime executionis) propter sup. à latè diximus c. 3. præcedenti, tamen hoc non procedit, quod est lata sententia adversus pensionarium, sive pensionem petentem, quia tunc datur appellatio suspensiva & similiiter denegatur clausula (sine prajudicio legitime executionis), quia cum sententia sit negativa, non est quid exequendum, quia cessat privilegium: ita anima invicta Marcell. de commiss. appell. in causa pension. 1. p. c. 14. & 2. n. 59. fol. 150. ubi testatur ita relolvisse Rotam in una Nucerina pensionis, &c.

10. Et probatur etiam, qua licet à mandato de execu-
tio-
nibus & executione non appellatur suspensiva, secundum quod latè dixi in p. c. 1. tamen a sententia negativa, scilicet de non exequendo rem judicatam, aut obligationem Cameralis appellatio permititur quoad utrumque effectum, gloss. i. in l. ab executione. Quorum appell. non recip. & i. idem Bart. sup. num. 1. Salicet. sub num. 2. & 3. Scaccia de appell. q. 17. lim. 10. n. 20. & lim. 9. n. 50. ubi vocat rem claram, & fine controversia, Ruginell. tit. de appell. §. 2. c. 3. num. 157. Carrocius exceptione 44. sub

n. 73. qui plures citat. Marquell. de commiss. 1. part. c. 16. n. 19. fol. 196. in 21. impressione, & Scaccia 4. lim. 9. n. 8. vers. bis non obstantibus, dicit receptam in praxi hanc opinionem, quoniam in hoc casu militar ratio differenter, & ita communiter practicatur, licet aliqui inadvertenter contraria dicant, promiscue firmantes, à precepto de exequendo, aut non exequendo denegari appellacionem, prout est Bald. in d. l. ab executione sub n. 4. & ex Antonio de Butrio tener Bald. Novell. tr. c. de date p. 6. privil. 2. in fin. tom. 9. fol. 193.

Rationem autem omnes ejus doctrina reddunt; etenim ratio illa unicua, & finalis prohibitoria appellacionis a sententia affirmativa, illeque favor & privilegium actioni intentata ab auctore, & ejus favore inducunt, cessa, minimeque viget, nec concurrit in sententia negativa: ut puta in alimentis datis, idea non admittitur appellatio, ne interim fame pereat auctor, & in possesso adipiscenda illa celeritas mittendi haeredem iusta ratione inducta, & à legge considerate non militat in reo impugnante, hanc missionem in cuius favorem sententia negativa lata est, & sic appellatio prohibito non procedit à pari in utroque casu, auctor scilicet, & reo, quae ratione comprobatur infra n. 26. & à n. 75. cum fagi In modo si non admittetur appellatio, alimentum potest, seu adipiscenda utenti nunguam missio locum, nec effectum fortinetur, & inducta ad unum finem, contrarium effectum operaretur, contra l. quod in favorem C. de legib. & quod in favorem est alius non debet in ejus odio retorqueri, cum cellante ratione legis ejus, cestet dispositio, l. quod d. ff. de pat. l. adigere, & quoniam ff. de jure pat. l. cum pater, §. dulcissimi ff. de leg. 2. l. §. bujus rei ff. de off. ejus cuimanda esti jurisdictio, cum cestate, de appell. & contrariae estimata est dispositio, si in utroque eadem militat ratio, ut late per Everard. in locis legalibus, in loco à contraria, & tandem appellatio censetur permissa, ubi exprelis non prohibetur, gl. in l. quod ff. de rei vind. cum vulgatis, maximè cum nec ratio prohibitoris hoc inducat, & ita ab opinione Alex. nec in iudicando, nec in confundendo, recendendum esse firmat Menoch. ubi sup. n. 877. adversus Bart. in l. 2. n. 5. ff. de appell. sec. Abb. & Caffrencrem hanc conditionaliter absolventes, & ita 12. quoties practicamus in supremis prætoriis, adhibitis per hanc viam violentia, & ut clarum ex cognitum contoribus, vim fieri ab Ecclesiastico iudice negante delatione, simili appellacioni, quidquid in contrarium & cum Bart. dixerit Contard. in repetitione l. unio. C. si de mom. poss. lim. 17. n. 2. & 4. & Puteus decr. 16. lib. 2. Et his appetat, ut dilatio de em dierum data à leg. 13. Regia debitorum, ut intra illam sunt legitimas exceptiones oppositas adversus instrumentum guarantium, & ejus executionem probet, ita limitata ad illum breven terminum, nec versutis debitoris diem trahant, solutio nemque procrastuentur: ut possit dicta dilatio prorogari desiderante creditore, iuxta regulam d. l. quod in favorem, C. de leg. l. nulla, ff. ed. tit. l. 3. §. dua causa, ff. de Carboni. editio. & ita per Monterofium validis ad id deducit rationibus firmat Parl. lib. 2. rerum quotidiani, c. fin. 5. p. §. 10. n. 13.

Et ex his venit interpretandus, & intelligendus textus, alias difficultis in cap. 2. (qui est finalis) de mutuis petiis. ubi in hac dicitur: Sanè consuli suffici nos, utrum cum causa appellatio remota committitur, & reus coram eodem judice adorem reconvenitur, & actor super reconventione appellatio obstatum interponit: an sit huiusmodi appellatio deferendum. Nos vero ita sentimus, quod cum auctor, & rei eadem sit conditio: & uno eodemque iure circa appellatio remedium debet uterque censeri; sicut desiderat auctor, ut sibi juxta mandatoris rescriptum iustitia appellatio remota: codem modo reconvenientur debet in sua iustitia respondere, &c. Quo appetat appellatio prohibitam in causa conventionis, censeri, etiam

Pars III. Cap. IV.

359

etiam prohibitam in causa reconventionis, secundum gl. 11. ibi, ubi Abb. & omnes Philip. Franc. in c. pastoralis n. 6. de app. Magon. in dec. Lucen. 5. c. 1. 15. Lancel. Robert. de attent. 2. p. c. 12. limit. 8. n. 53. latè prosequitur Giuris de. 3. per tot. C. Caesar. Contard. in l. unica limit. 17. num. 5. C. si de mom. pess. ff. ut intelligatur quando 16. ipsa clausula prohibitoria respicit totam causam, & est generalis, ut scilicet in causa, & negotio procedatur appellatio remota. Et quia cum rescriptum ad lites sit commune, & regule secundum jus, & justitiam, ideo quod quisque juris in alium flatuit, eodemmet ut debet, l. 1. ff. quod quisque juris, nec debet auctor, & reus ad imparia iudicari, l. fin. C. de fruct. & litium expens. & 17. non debet auctor licere quod reo licitum non existat, l. non debet q. ff. de reg. juri. non licet 31. ed. tit. 1. 6. quia 18. in judicis semper esti servanda proportione, l. fin. C. de procur. c. statutum §. insuffit de rescrip. m. 6. t. in jud. 22. & ibi per Dinum, alios de reg. juri. 1. 6. Aymon. cons. 133. n. 7. & seqq. lib. 1. & quia prohibita ap. elatio in una 19. ex correlatis censetur prohibita et am in altera, Rugin. tract. de appell. §. 2. c. 3. n. 320. Magon. decr. Lucen. 5. 8. in causa Vincentii n. 8.

20. Et hinc est, ut si quis impetraverit rescriptum, per quod removetur appellatio, eadem appellatio remota. etiam intelligitur, tam in præjudicium ipsius impetrantis, quam ipius adversarii ex hoc capite æ qualitatibus servanda, optimè Fel. in rubr. de rescrip. n. 2. pess. princi. Bald. in l. n. 21. de rescrip. Contard. in repetit. unic. C. si de mom. poss. fruct. limit. 7. n. 9. & 10. ubi in proposito adducit Surd. in l. fin. 8. pess. 60. n. 32. quod per 21. tinet, quod quando quis appellat, ne tardatur possesso aduersario suo, nec ipsi appellanti tradenda est. Achill. de Grassis. decr. 1. g. n. 2. sub ist. de appell.

22. Cujus etiam est farina, ut si auctor obtinet per rescriptum, ut causa sua natura plenaria, agitur summi, erit idem si in eodem iudicio impetrans reconveniatur ab aduersario; namque pariter in reconventione summarie agendum est, gl. in elem. sape in verb. voluerit, & r. signif. sequitur Domin. in c. col. 2. de dolo, & consumac. lib. 6. Abb. in d. c. fin. col. 2. de mutuis petit, ubi etiam Fel. & in rubr. de rescrip. sub num. 2. qui utroque loco multa æ qualitate inter reum & aduersum servanda, conduxit exempla.

23. Quod etiam pertinet, ut clausula (appellatio remota) posita in prima commissione tacite intelligatur repetita etiam in secunda commissione, data vigore appellatio, & prout habeat commissio prime instantia, ut pof Anton. de Butr. in c. pallo, de off. deleg. & Bald. in l. si auctor. C. de appell. eleganter considerat Amilian. in conf. 68. in causa appellans. n. 7. Lanc. Robert. de attent. 2. p. c. 12. lim. 8. n. 7. ubi dicit idem esse dicendum, quando virtualiter hæc clausula intelligitur in secunda commissione; puta, quando refertur ad aliam coius vis, virtus, & potestas; censetur in secundum translatu, ac propterea dicta clausula appellatio remota, apposita in rescripto ab uno impetrato, in causa conventionis, repetita censetur in causa reconventionis, quia est clausula realis comprehendens totam causam, & negotium, quemadmodum alias folement dicere, quod quando causa est summaria, omnes ejus articuli summarii sunt, ut & nos latius variis in locis diximus.

24. Tamen hæc clausula appellatio prohibitoria, imo & omnia dicta & cumulata non procedunt, nec locum habent, quando odium, aut favor specialiter in una ex partibus domatex degat, & vigeat, diversitasque rationis alius specialitas inducat, ut eleganter dicit Bald. in c. 1. in fin. de rescrip. Abb. Panor. in d. c. fin. 2. de mutuis petit, ubi etiam Felin. & per eundem Abb. ita illum, in d. c. 2. de mutuis petit. interpretatur Parlador. lib. 2. rerum quotidiani. cap. fin. 4. part. §. 10. sub numero 16. idem videtur sentire Surd. in tract. de alimen. tit. 8. privil. 60. num. 33. & suprà, & quidem optimè idem Felin.

principalem

in rubr. de rescrip. à n. 1. & praesertim n. 2. ad finem, & nullo citato idem responderet Scaccia de app. 17. lim. 9. sub n. 58. verbi non obstantibus, & limit. 7. n. 26. & 27. & sic in nostro casu, cum favor vigeat, & consideretur 26

& jure in auctore agentem privilegiata via, nihil mirum, ut ad imparia iudicetur reus, qui simili via non agit privilegiata. Hanc etiam considerationem facit terminis Rotæ decr. adducta in j. n. 67. videnda à n. 75. cum seqq.

Circa secundam autem instantiam nostri praesentis 27 capituli; an scilicet lata sententia in prima instantia contra agentem privilegiata via, qui appellans in secunda instantia obtinuit aliam revocatoriam, & sic in ejus favorem, an si executioni mandata ita secunda sententia, non obstante appellatio, per aduersarium ab ea interposita, quam brevibus absolvitur liber, nempe, vim non fieri, appellatio ab ea interposita non defertur: ex eo, quod in terminis dicit Parla. lib. 2. rerum quondam. cap. fin. 5. p. §. 8. affirmans, quod si iudex, apud quem executio vigore instrumenti garantit, atque postulata est; pronuntiat; addicitioni, & executioni locum non fore, & à tali sententia auctor appellavit, & iudex appellatio rescripta prima sententia, executioni locum esse, declaravit, à qua uidem pro parte rei executata fuit appellatio, ut non obstante huiusmodi appellatio ipse iudex, qui secundum protulit sententiam, executioni locum fore, dixit: eam potest ad dictum executionem perducentem, pro quo etiam facit, quod dicit Puteus decr. 426 lib. 2. ubi testatur, tenuit fusile in 28 Rota, quod iudex, ad quem causa appellatio super denegatione executionis juxta formam iustitiae urbis, potuit executive procedere juxta formam ejusdem statuti, prout etiam quod appellari contingit à denegatione executionis, vigore brevis, & causa in Rota committitur: potest iudex Rota iustificato consilio brevis illud exequi, quemadmodum poterit iudex à quo, Rota decr. 9. num. 3. de re iudicata in novissim dictumque fusile in Hispania fructum 15. Martii anni 1596. coram Lita, testatur Gonzal. in regula de mensib. & alternativi. gl. 6. n. 241.

Rufus facit, quod dicimus de spolio intentato, ut quavis super eo sequatur sententia absolutoria in favorem rei, si tamen in causa ap. ellatio remota, quod est in causa, nec sententia revocetur, & fuerit mandatum restituere ei bona, de quibus est actu, tamen non obstante prima sententia, erit locus executioni secundæ, nec admittetur appellatio ab ea interposta, Puteus decr. 480. lib. 2. quem referens sequitur Gratian. in digest. foren. tom. l. c. 103. n. 14. cum seqq. hanc eam sententiam tenet in terminis Arguidiana Clivensis. decr. 51. al. 49. Caput aquensis. decr. 227. lib. 1. in manus. r. p. bene Matricius var. resol. lib. 2. c. 75. sub n. 3. v. r. sed in loco subsequitur, & à n. 14. qui in possesso modo limitat; puta quando secunda sententia affirmativa simili declarat, prius nullam esse: quia tunc propter mixturam datur appellatio suspensiva, non tamen quando simpliciter late est super rei restitutio, quam limitationem modo non examinum.

Faci etiam, quod eleganter dicit ipse Hieron. Gonzalez. ibi n. 22. cum fagi. quod si ordinarius primus iudex in provisio Parochialis non elegit, nec sententiam protulit, nec aliquem ex opositoribus in possesso immisit iudex Trident. decretum, eo puta quod non antequam ad id pervenerit, ab aliquo fuit appellatum ab aliquo legitimum gravamen, suspendens hoc casu ejus jurisdictionem; ut puta super exceptione incompetencia, & declinatoria, vel in ordinatione processus, & alii (a quibus posse ante diffinitionem appellari hoc casu diximus 2. p. in cap. 6. ubi multa censim. quod est in causa appellans) nisi in causa conventionis, repetita censetur in causa reconventionis, quia est clausula realis comprehendens totam causam, & negotium, quemadmodum alias folement dicere, quod quando causa est summaria, omnes ejus articuli summarii sunt, ut & nos latius variis in locis diximus.

60 Gonzal. ubi supra n.191 ubi n. frequenti dicit, quod non est locus executionis, nec poenitentiae, quando ille qui potuit agere via executiva, coepit agere via ordinaria, testaturque ita plures suile confitante tantum per Rotam (rejecta opinione contraria,) & pro hac facit Caesar de Grass. dec. 2.n.2 & 3. de sent. excomm. Lancelot. de atten. 2.p.4. lim. 30. ex n.9. Patl. lib.2. rerum quotid. c. fin. 5.p. 5.11. n.20. Rot. dec. 551. n.5. lib.3. diversorum, nos latius pluribus citatis Doctoribus diximus 2. part. c.13. n.110. & furent.

61 Facit etiam pro hac parte text. in cle. 1. de sequent. pess. & fruct. dum dicit quid data prima sententia in curia contra possessorum beneficiis apponitur sequentrum. Tamen licet postea punctumque alia sententia favorabilis possessori, revocatoria prima, non propterea removetur sequentrum, vigore primae sententiae oppositum. Puteus dec. 133. n.1. & dec. 305. n.2. lib.1.

62 Et pro es facit etiam expressè constitutio Pii V. 32. in conferendis, dum prohibens appellationem suspensivam à judicio ordinarii, & possessorum traditione in parochialibus, subdit illa verba: (Hac tamen appellatio interposita interim non impedit, aut suspendat, quomodo electione per ordinarium primo loco facta interim debita executioni mandetur; & provis ab Ecclesia, causa appellationis hujusmodi pendente, non amoveatur, &c.) quia causa appellationis pendens dicitur tam in secunda instantia, in tertiae vel ulterioribus etiam instantiis, ut interim non sit amovendus possessor, donec & appellans contra tres sint latentes conformes, ubi bene comprobatur, & interpretatus fuit Gonz. ubi supra num. 216. cum seqq. & facit etiam quod dicit ipsa constitutio, quod si quis ab ipsa sententia per judicem appellationis lata duxerit appellandum, in tunc ad sedem Apostolicam appellabili, qua intelliguntur quod utrumque effectum, ut bucusque diximus, nam quando in prohibitis appellationis lex permittit; in aliquo casu, appellari intelligitur quod utrumque effectum. De quo infra n.69. & seqq. & facit in terminis Rota decisio, quam literaliter adduxi infra à n.67. quæ hanc doctrinam pluribus comprobant fundamenta.

63 Ac ita facit communis Romanae Curia stylus de quo testifit diligentissimus Hieron. Gonz. in d. regul. de men. d. gl.6. n.208. ubi dicit, quod postquam auditor Cameræ, vel alijs inferior pronuntiat sententiam super executione aliquicu instrumenti Cameralis, aut brevis, seu literarum Apostolicarum, ac dictam sententiam exequitur: etiamsi appellationis causa committatur in Rota, ac judex appellationis, quod à primo iudice factum est, iudicium, irruuntque prouunt, non propterea suam revocatoriam sententiam appellatione non obstante mandat executioni: sed potius defert ipsi appellationi, & donec sint tres sententiae conformes, ac literæ executoriales relaxentur; in omnibus superfedetur, & idem esse testifit, quando appellatur ab irrationabili iudicio, & electione ordinarii in provisio Parochialium, quæ quidem sunt intelligenda in omnibus alijs caujs, & iudicis sui natura privilegiatis, seu alijs appellationem prohibentibus.

64 Illud tamen, quod superioris diximus circa secundam lenteianam revocatoriam executionis vigore instrumenti guarentigiat, aut cameralis; ut appellatur ab ea utrumque habeat effectum; intellige ita in casu de quo loquuntur scilicet in secunda sententia primæ revocatoria. At quando in prima sententia executionis declaravit primus iudex, additioni locum non esse, reumque absolvat, & actor tanquam male executionem petens fuisse condemnatus expensis, earum respectu hæc prima sententia executionis mandanda erit, non obstante appellatione à creditore interposita, ut elegeretur docuit per plura Hypolitus de Marsi. sing. 389. Azeved. in l. fin. n.41. ill. 21. lib.4. recipil. Bald.

Novel. de aote 5. part. privileg. 2. n.12. Parliador. lib.2. rerum quotid. cap. fin. 5. part. §.10. n.14. Joan. Guierr. 9. præf. quæf. 19. lib.1. cui quidem Doctores plura adducunt in propolitum, & comprobationem, & ita potes superiorum doctrinam, circa executionis materiam limitare.

Ultimo autem loco ultra præfatas tres instantias hujus capituli appositæ, illud elegans erit considerandum, & quarta, ut scilicet; quando nulla revocatoria fertur sententia, sed quia prima lata fuit pro actore agenti aliqua privilegiata via, ut in alimentis, possessoris, creditore executionem petente, & similibus; sed is, in cuius favorem lata fuit, ejus executionem petre omisit, & tacite passus est negotium tractari, & sequi in secunda instantia, si in ea alia secunda sententia lata fuit, confirmatoria prima; potius rectè petere executionem ejusdem, etiam in secunda instantia; & non obstante appellatione ab ea emissa, immo nea expectata prioris eligentis irrationabilis iudicio, eoque revocato Parochialis per eundem iudicem appellatione conferatur, sed conferenda remittatur: de quibus in vers. ut autem, quia clausula (constituto) non refertur ad cognitionem & revocationem faciendam à Metropolitanu, nec illi dirigetur, unde intrat conclusio, non posse dicti, constare de irrationabili iudicio, nisi per rem judicatum, Agid. dec. 103. Rota dec. 79. n.7 & 6.p.2. divers. facit text. in l. fuit ubi gloss. ver. inter famosat. & Doctor. ff. de his qui nos. infm.

65 Sicut licet dicatur constare de non jure agentis, & de domino rei conventi, ad excludendum spoliū per sententiam in petitorio, ut post Angel. Imol. Alex. Socin. & Iff. Rip. in Naturaliter. Subtil. commune. n.35. & 36 ff. de acquir. pess. qui de communi Afflict. dec. 303. num. 1. Cæsar de Grass. decif. 141. alias 1. num. 7. de locat. tamen hoc non procedit, nisi ubi illa translit in iudicatum, quia tunc solùm dicitur constare de non jure auctoris, & jure rei conventi. Berou in cap. literis num. 4. vers. 2. quia bona memoria Gipio, 30. Martii 1584. nam Domini respiciendum esse magis dixerunt mentem constitutions quam verba, cum ex lege veniat quod sumitur ex mente, l. nominis, & rei §. verbum, & i. Alciat. ff. de ver. signif. l. cum mulier. la. 1. ff. solit. matrimonio Bart. in l. contra in princ. ff. de leg. que est verbis preferenda, Non dubium C. de leg. Bart. in d. contra n.1. etiam ubi est illis contraria Dyo. in c. fin. de regul. jur. in 6. Oldra. conf. 103. n.5.

66 Ratio autem, ob quam Summus Pontifex sustulit suspensionem executionis electionis Ordinarii, duplex redi potest una secundum informantes pro Balthasare, ne Parochiales dici in suspense manent in maximum amarum periculum, de qua de verifico inferi, que licet videatur apposita in capite diffinito, negari tamen non potest huic etiam convenire; ratio enim generalis reddit totam legem generali, l. regula §. cum qui, ubi Bartol. in 2. not. ff. de juri. & facti ignor. & in quacumque parte sit, regulat totam dispositionem. Joan. de Anan. conf. 4. nu. 2. quæ ratio diuinæ vacationis tollendæ fuit maximè præ oculis habita, dum voluit Summus Pontifex concursum & alijs iuxta formam praescritam ab Ordinario infra sex menses expediri, alias collationes ad ipsum devolvi, videtur non mirum, si ad electione tanquam celeritatem requirente non detur appellatio suspensiva ex præallegatis.

67 Hæc ratio celeris collationis Parochialium consideratur etiam per canones, ut in cap. si apostolica 31. de proben. damona etiam Ecclesiarum vacatio, c. quam sit, de electi. in 6. Rebuff. in concord. rubr. de collatio §. si quis vero verbo ad alium superiorum verific. nec refutat, & militat etiam lata revocatoria ideo constitutio disponens, non retardari electionem per appellationem, habet locum nemus in prima, sed in qualibet alia appellatione ob hanc rationis identitatem, ne vocatio pro tollatur. Composit. in c. col. 2. verific. unde etiam dicitur de elect. in 6. dicens ita servare Innoc. & ibi Arch. col. 3. in fin. vers. propter rot. Joan. Andr. col. 1. n.4. ver. plus dicit. Gen. col. 2. n.4. post med. ver. imo plus. Anchæ. sub n.3. ver. & sic expost. Franc. sub n.5. verific. ad hoc dicens, C. de electi divi Adrian. tollem. & tamen datur, quando iudex prouuntat denegando immisionem, juxta opinionem Angel. d.1. quipquis num. 3. quam se in facris

Pars III. Cap. IV.

363

que. 6.1. & in majoribus, & ibi gl. C. de app. gl. vulg. in l. qui restituere ff. de rei vindic. lequitur ex pente nihil innovari posse, c. venienter 19. de jurejur. c. p. 28. preterea vers. nos autem, de off. deleg. rot. sit. nibil nov. app. interp.

68 Et si Bulla voluerit tollere appellationem suspensivam à sententiæ Metropolitani, id expellit, prout fecit in appellatione ab electione ordinarii in vers. b. etiam appellatio ad text. in l. un. & fin. autem ad defensionis. 71 C. de caduc. tollenda. Nec sufficunt illa verba. Confitio de prioris eligentis irrationabilis iudicio, eoque revocato

Parochialis per eundem iudicem appellatione conferatur, sed conferenda remittatur: de quibus in vers. ut autem, quia clausula (constituto) non refertur ad cognitionem & revocationem faciendam à Metropolitanu, nec illi dirigetur, unde intrat conclusio, non posse dicti, constare de irrationabili iudicio, nisi per rem judicatum, Agid. dec. 103. Rota dec. 79. n.7 & 6.p.2. divers. facit text. in l. fuit ubi gloss. ver. inter famosat. & Doctor. ff. de his qui nos. infm.

69 Sicut licet dicatur constare de non jure agentis, & de domino rei conventi, ad excludendum spoliū per sententiam in petitorio, ut post Angel. Imol. Alex. Socin. & Iff. Rip. in Naturaliter. Subtil. commune. n.35. & 36 ff. de acquir. pess. qui de communi Afflict. dec. 303. num. 1. Cæsar de Grass. decif. 141. alias 1. num. 7. de locat. tamen hoc non procedit, nisi ubi illa translit in iudicatum, quia tunc solùm dicitur constare de non jure auctoris, & jure rei conventi. Berou in cap. literis num. 4. vers. 2. quia bona memoria Gipio, 30. Martii 1584. nam Domini respiciendum esse magis dixerunt mentem constitutions quam verba, cum ex lege veniat quod sumitur ex mente, l. nominis, & rei §. verbum, & i. Alciat. ff. de ver. signif. l. cum mulier. la. 1. ff. solit. matrimonio Bart. in l. contra in princ. ff. de leg. que est verbis preferenda, Non dubium C. de leg. Bart. in d. contra n.1. etiam ubi est illis contraria Dyo. in c. fin. de regul. jur. in 6. Oldra. conf. 103. n.5.

70 Unde facultas Metropolitanu concessa, conferendi, vel remittendi pro institutione post rem iudicatum, est intelligenda, ne tollatur appellatione permitta ex eadem constitutione juxta not. per Cyn. Angel. & Salicet. in l. ita yobis C. ad 1. Jul. de adult. & ne contrarietas in eadem in constitutione inducatur, Abb. in cap. gratum, n.2. & in c. super questionem, in 3. not. de off. deleg. ita ut operetur Metropolitanu uti Sedis Apostolica delegitum exequi posse suam sententiam revocatoriam electionis ordinarii in iudicatum translatam, cum alias executio spectaret ad iudicem qui ultimum sententiam ferret. Bart. in l. 3. Div. Pion. 1. 5. vers. quero. & revoco, ff. de re jud. in l. præcipimus. & officiis n. 1. in 2. vol. & n.2. C. de app. quem omnes sequuntur Franch. in c. Rom. & fin. 31. vers. quando sententia diffinita a app. & sufficer debet, constitutionem hoc operati contra jus Commune, licet posset etiam alind: Gratia. conf. 1. 3. n.43. lib. 2. Gonzad. conf. 19. n.5.

71 Eò magis quia si alter intelligenter, resulterat hoc absurdum executiones, & immisiones juxta varietatem sententiarum variare debere, modo pro electo ab ordinario, modo pro electo à Metropolitanu, seu iudice appellationi, & ideo intellectus estitutus iste vitandus est, l. Salvius Arist. ff. de leg. pref. Rot. decif. 70. num. 5. p. 2. diversorum.

72 Nec inconvenit appellationem suspensivam esse denegatum ab electione ordinarii, & tamen concilium à sententiæ Metropolitanu, seu iudice appellationis revocatoria; cum electio ordinarii celeritatem defideret, & sic vigeat ratio tollendæ appellationis suspensivæ, l. ff. de app. recip. l. quipquis. C. querum app. non recip. c. pm. 2. q. 6. quod non illi sententia revocatoria Metropolitanu, sicut ratione celeritatis non datur appellatione ab immisione hæredis scripti, d. 1. fin. ff. de app. recip. d. l. quipquis, ubi Bartol. Bald. Salicet. & Calfr. C. querum app. gl. in l. fin. in ver. missus & ibi Bartol. num. 21. C. de electi divi Adrian. tollem. & tamen datur, quando iudex prouuntat denegando immisionem, juxta opinionem Angel. d.1. quipquis num. 3. quam se in facris

Hh 2 dicit;

364 De Regia Protect. vi oppress. appell.

act. Viii. & Barbat. n. 32. & in hac Bulla Moderna super reg. 8 gl. 6. n. 216. Et si utrumque haec ratio scripta sit in constitutione, casus dicitur comprehensus per illius identitatem absque alia extensio. Glos. in c. de empt. ord. n. 6 Oldral. conf. 185. in 6. Oldral. conf. 1. ut iure pend. Bald. in illud post n. 6. C. de sacros. Eccles.

82 Vel si secundum informantes pro Fracisco negatur rationem esse praedicam, que expresa legitur, sed dictator eius presumptio pro electione Ordinarii, cum ista tantum reddi posset, habetur pro expressa, juxta glossam Iquavus, ubi Bald. in princ. veris. & cum una sol. C. de fidicomm. & ibi Add. d. Caltr. n. 4. lff. n. 6. adeo ut ab ea tanquam unica licet sit extenso etiam in correctori. Castr. in l. si verò § de viro num. 1. verisculo idem, si ratio, ff. solut. matrim. Adden. ad Bald. in sui quæ actiones litera E. & ibi lff. n. 22. C. de sacros. Eccles. idem III. in d. Iquavus n. 7. vers. 2. C. de fidicomm. cum concord. per Surd. decif. 74. art. 12. & 13. & dec. 292. n. 15. & 16.

83 Et haec presumptio est adeo vehemens, ut non tollatur ex sententia revocatoria Metropolitanus, quia cum in electione ad Parochiales ex dispositione facili Concilii Trident. s. 24. de reform. c. 18. vers. peracto, ultra doctrinam, sicut etiam considerant mores, prudentia, & alia ad Ecclesiam gubernandam opportuna, quæ ratio est, ut dignior non impliciter dicatur ille, qui doctior sit vel sanctior, sed is qui iuxta munus, cui proficiendum est, aptior ejus ministerio appareat; & hic est præferendum, ut ex sententia Divi Thomae tradit Covarr. in regul. peccatum 2. p. § 7. sub n. 4. vers. dignior vero, & dicit Rot. in Beueventana Parochial. 13. Junii 1590. coram bonæ memorie Orano, & in Ravenne, Parochial. 2. Decemb. 1594. coram illustrissimo Aragonio in nullius Parochialis seu concursus 4. Decemb. 1610. coram Rever. D. Bononiensi ex quo censit sacra Congregatio illustrissimorum Cardinallium Concilii inter pretum præferendum eum cuius mores noti, probati que sunt ei, cuius vita ignoratur, licet doctior, ordinarius pra summis instrutus de vita & de moribus con currentem & alii ultra doctrinam requisitus tanquam ejus dicefanorum, Card. in clem. i. in 20. vers. ff. autem, ubi Anch. n. 7. vers. & hoc idem de sequenti posse & fructu. Veral. dec. 396. p. 2. Put. dec. 395. num. 2. lib. 3. & considerandum fuit in terminis hujus Bullæ in dicti Ravenne, coram illustrissimo Aragonio, & nullius coram Reverend. Bononiensi. Metropolitanus vero per novum concursum non potest certior fieri nisi de doctrina, & sic cessat in eo præsumptio, vel saltem non aquæ viget, & adeo præsumptio pro judicio ordinarii, ut debet clare doceri de solo, & irrationabilitate illius, ut tenuit Rot. in Camerin. concursus 19. Decemb. 1601. coram R. Atrebaten. & in Sabinen. concursus 6. April. 1609. coram R. Domino meo Damasco, eti quælibet ex prædictis rationibus de per se suffici, tanquam simul juncta, exemplo duorum vinculum, quæ magis stringunt, cap. 1. de iure. & pace cum similibus.

84 Præterea etiam si constitutio esset restricta ad primam appellationem, tamen cum a revocatoria sententia detur appellatione quod utrumque effectum, ut firmatum fuit, perinde est illa interposita ac si effem in calu verbis expresso, ante scilicet latam revocatoriam, que habetur pro extinta, insperato presenti statu, juxta text. in l. 1. in fin. & ibi gl. ff. de Turpil. 1. 2. vers. ceterum ff. de pen. Bald. in rub. C. de appell. n. 2. & in l. ita demum n. 2. C. de procur. Roman. posse Imol. in l. 1. n. 30. vers. quoad secundum ubi Alex. n. 2. lff. n. 9. Rip. n. 10 ff. de re jud. de commun. Felin, in rubr. de app. sub num. 2. col. 4. vers. & add. in c. pastoralis 18. n. 14. vers. c. conclusio fit de off. deleg. ubi Adden. de commun. dicit veram Alex. conf. 5. n. 6 lib. 4. & communem conf. 188. n. 10. lib. 2.

Et idem licet verba constitutionis videantur restri-

cta ad appellationem ab electione ordinarii; tamen non ob excluderent casus similes, gl. in l. ob es in verb. alternatione & ibi Salicet. C. de pend. minor. & in l. serv. nomine & ibi Bartol. n. 3. ff. de usucatio gl. vulg. in illud in verb. alia causa, & ibi Bart. in princ. C. de juro. Eccles. præterit in hac materia favorabili diuturna vacationis tollenda Bart. in d. illud. n. 3. Bald. n. 6. in fin. Caltr. n. 4. ver. hic est una. Bart. in d. serv. nomine n. 3. ubi quæ venient in necessarium expellorum consequentiam, ex quibus cessant dicta de cau omisso.

Nec etiam potest dici sublati vel elisa præsumptio electionis ordinarii per contrariam sententiam juxta doctrinam Cardi. in clem. i. q. 4. num. 13. de sequenti posse & fructu, nam in questione ibi posita per Cardinalem non minor militabat præsumptio pro secunda sententia, quam pro prima pro possessori lata, sed eadem, cum utraque esset lata in Curia, ut ipse inquit, imo in terminis d. clem. ipsa prima sententia est quæ par sit sequentrum Cassiod. dec. 1. cod. iii. sed in casu nostro negari non potest, quia major sit præsumptio pro electione, Ordinarii à qua non datur appellatio suspensiva, quam pro sententia Metropolitani, à qua datur quod utrumque effectum: & ideo sententia, que habet majorem præsumptionem, habet aliquem effectum executivum non obstante alia contraria, prout in terminis ejusdem Clementine prima sententia lata in Curia pro actore operari effectum appositionis sequentri, quamvis adhuc contraria in partibus pro possessori, & hoc ratione majoris præsumptionis pro eo, ut ibi explicant Doctores.

Prædictis ergo non obstat allegata decisio Dertacen. 88 coram bonæ memorie Gipio, ut simpliciter fundata in verbis restituta, non considerata constitutionis ratione, & in qua Domini prius sustulerunt præsumptio pro electione Ordinarii, quam resolventer, fusile gratificatoriam, & judicium Ordinarii fusile suspectum ut in decisione præcedenti de mense Decembri 1581. & per sententiam revocatoriam, ubi consideratur, quod nisi apponetur sequentrum, facile apponetur via fraudibus, contra mentem & verba dictæ constitutionis in versiculo, nos ad quorum, ibi, personis minus dignis, &c.) nec colligitur fusile appellatum à secunda sententia lata in Curia, que omnia cessant in calu nostro, quo præsumptio viget manifestè aliqua consideratione, tanquam extincta præsentanea statu per appellationem, & ita conclusum utraque parte informata. Hæc enim de decisione, quam ut elegantem inferre volui, quia continet plures doctrinas concorrentes materiam hujus c. licet eam viderim post hæc scripta.

C A P U T V.

A sententia, seu compulsione, quam facit Ordinarius Ecclesiasticus Reclori, vel Parochianis in contributione pro constructione Ecclesie diruta, seu etiam à sententia, qua iussit, novam aliquam Ecclesiam Parochialem ædificari, è quod aliqui Parochiani non possunt, vel propter locorum distantiam, vel aquarum inundationem, aliamve probabilem difficultatem, matricem adire; an appellationi interpositæ non deferens vim faciet.

S U M M A R I U M .

1 Ecclesia diruta & collapsa debet reparari & readi-
ficiari ex redditibus sua fabrica.

2 Fabricam

Pars III. Cap. V.

365

- 2 Fabricam si Ecclesia diruta non habeat, clerici ejusdem tenentur contribuere pro adificatione redditus, qui sibi supersunt deducio necessario.
- 3 Parochiani contribuere tenentur in Ecclesia collapse readificationem, si clerici redditus, qui supersunt, non sufficiant.
- 4 Parochiani non possunt renuntiare administrationi, & perceptioni sacramentorum, è contributione hac excusentur.
- 5 Expenditur text. in c. decernimus 10. q. 1.
Expenditur in proposto l. 11. tit. 1. p. 1. ibid.
- 6 Beneficiati tenentur non solam ad fabricam, sed etiam ad alia ornamenta, sine quibus divinum officium celebrari nequit, sed etiam ad alia paramenta necessaria ad divinum cultum.
- 7 Fabrica deficiente, vel non sufficiente, beneficiati de duila congrua tenentur ad reparationem, & Episcopi commendariori, & aliis interessibus in fratribus ejusdem Ecclesie, quibus minime sufficientibus Parochiani tenentur ad contributionem.
- 8 Regis & ejus Concilii supremi iusti, an possint capere, & pignorare bona Ecclesiastica, sive decimas contribuere tenentur ad bujummodo Ecclesie reparacionem tanquam Concilii Tridentini executorum.
- 9 Parochiani in subsidiis tenentur ad contributionem resarcendi Ecclesie dirute, sicut Clerici tenentur ad operas publica communia omnibus, pontes, & fontes, &c.
- 10 Clerici ad teneantur contribuere pro operibus publicis & communibus, ibid.
- 11 Parochiani tenentur pro oneribus Ecclesie, putat, si reconciliatione regat.
- 12 Parochiani quando in subsidiis tenentur contribuere pro necessitate Ecclesie, tam nobilis, quam plebeii indistincte coguntur, ubi de ratione.
- 13 Reditus Clericorum ubi non sufficiunt ad reparacionem Ecclesie, potest expendi pecunia publica universitatis, & in subsidiis, collaterali viciniis.
- 14 In reparacione Ecclesie ut quis ad eam tenetur contribuere, attenditur primus & secundus Observat. & 5. Contribuire coguntur, qui tenentur ad Ecclesie refectionem appellatione non obstante.
- Patroni Ecclesie fructuum ejus participes tenentur ad reparacionem contributionem, ibid.
- Concil. Trid. sess. 21. de reform. c. 4. expenditur ibid.
- 16 & 45 Contradicil. ubi est remota, appellatio etiam remota intelligitur.
- 17 Intellexus ad Concilium Trid. de sess. 21. de reform. c. 7.
- 18 Ordinarius potest exemptionis compellere ad Ecclesie reparacionem appellatione & inhibitione non obstantibus.
- Concilii Trid. sess. 21. de reform. c. 8. verba expenduntur, ibidem.
- 19 Clerici quorundam beneficiorum simplicium tenentur (deficiente fabrica) ad Ecclesie reparacionem, & non alii.
- 20 Ecclesie non Parochiales ubi collapsa sint, & deficit, qui contribuat, an & quando radicibus erunt destruita.
- 21 Ecclesia simplex diruta (deficiente fabrica) seu beneficiato, aut his adiutori non sufficientibus, aut petenda sit elemosyna in populo & inter vias circumvici nos, maximè si Ecclesia maxima sit devotionis.
- 22 Emeritorum destruita tempore Clerici, ex qua plures fructus & proventus perceperit appearat, an ejus bases ad reparacionem fini compellendi: causis de facto referatur.
- 23 Clerici simplicis Ecclesie quando tenentur ad reparacionem coguntur appellatione non obstante juxta Concil. Trid.
- 24 Determinata una res ipsius plura determinabilia, debet parvissim determinare.
- 25 Heredes Clerici quando ad reparacionem tenentur, Salgado de Protect. Reg.
- coguntur non obstante appellatione, quia qualitas obligationis ex persona hereditis non mutatur.
- 26 Ecclesia simplex diruta omni destruita remedio ad refolucionem, quonodo cum omnibus oneribus, & emolumentis ad matricem transferenda.
- 27 Et quid & quando Ecclesia Parochialis collapse est, & non sit unde reparetur, ad quam Ecclesiam sit transferenda, cum quibus qualitatibus, & conditionibus juxta Concil. Trid. & congregat. Card. & quando ipsa Ecclesia est profanata, & de aliis vide ibid.
- 28 Matrix Ecclesia, ad quam simplex diruta erit facienda translatio, dicuntur Ecclesia Parochialis, Matrix Ecclesie, ut Parochialis transferatur, erit Ecclesia Cathedrals, ibid.
- 29 De translationis Ecclesia diruta materia, qui videntur distinxisse.
- 30 Translatio hac an sit unus, vel Ecclesia distincta, & an ordinarius ita profanata Ecclesia lapides, & trabes vestigia videntur, & que ex his adiutoria construi possint, & de aliis vide remissive.
- 31 Parochialis novam fieri quando iussit Ordinarius, an possit ad id compellere non obstante appellatione.
- 32 Causa que sufficiens sit, ut nova Parochialis construatur, & n. 14. remissive.
- Concil. Trid. sess. 21. de reform. c. 4. expenditur ibid.
- 33 Populo ita numeroso, ut Reclor non possit sufficere sacramenta, vel cultui divino ministrandis, possit ipse Reclor, vel alius ad quem pertinet sufficiens sacerdotis sibi adjungere.
- 34 Ad Audientiam de Ecclesie ædificandis, renovatur per Trid. sess. 21. de reform. c. 4.
- 35 Sententia qua ex iusta causa & à jure approbata ordinarius invitit etiam Recloris novam Parochiam levem erigi, declarat, exequitur (appellatione non obstante.)
- 36 Concil. Trid. sess. 21. c. 2. decretum cum sit ius novum editum in confirmatione, ad audientiam, de Ecclesie, adiuste, debit recipere omnes ampliationes, & limitationes illius.
- 37 Recloris præficendus Ecclesia noviter construenda, debet institui ad presentationem Recloris prima, & de oratione.
- 38 Patronum si habeat prima Ecclesia simul & ille cum Recloro debet noviter construenda presentare.
- 39 Terminis Parochialis si inter antiquam Parochiam & novam Ecclesiam non dividantur, an decima prædiaria sint dividenda, vel que emolumenta nova Ecclesia debent percipi.
- 40 Reclori noviter edificata Ecclesia qua portio assignari debet per Episcopum, & unde deducenda juxta noviter per Trid. disposita.
- 41 Concil. Trid. sess. 24. de reformatione dispositio expeditur.
- 42 Portionis assignatio, & Clerici instituto & presentatione ad novam Ecclesiam fieri debet appellatione, & contradictione, non obstante.
- 43 Congrua ad assignatione Reclori facta non admittitur appellatio suspensiva.
- 44 Provisio Recloris Parochialis non suspenditur per appellationem subiectam.
- 45 L. Pavula verba ibi (anque lo contradigan, &c.) ponderantur.
- 46 Redificans, vel reparans Ecclesiam dirutam an acquirat ius patro, & an illud acquirens ex constructione si funditus diruta sit, illud admittit, & quid quando funditus datur, remissive.
- 47 Contra Ecclesiam an in reparacione & redificatione sit alius præferendus, remissive.
- 48 Capella, vel Ecclesia confiranda ex precepto testatoris intra quod tempus sit edificanda, remissive.
- 49 Beneficii ob fructuum diminutionem an facienda sit suppressione, extincio, aut uno per Episcopum cum Capituli consensu, remissive.

Hh 3 Huic